

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0425U000133

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 22-04-2025

Статус: Підтверджена МОН

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ №962 від 03.07.2025

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Головка Богдан Ігорович

2. Bohdan Holovko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0004-1414-8150

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 08.00.04

Назва наукової спеціальності: Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 21-03-2025

Спеціальність за освітою: Журналістика

Місце роботи здобувача: Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497199

Місцезнаходження: вул. Тваринників, буд. 1-а, Харків, Харківський р-н., 61026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 65.356.02

Повне найменування юридичної особи: Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497199

Місцезнаходження: вул. Тваринників, буд. 1-а, Харків, Харківський р-н., 61026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497199

Місцезнаходження: вул. Тваринників, буд. 1-а, Харків, Харківський р-н., 61026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 82.15.23, 82.15.23.03

Тема дисертації:

1. Стратегічне управління ризиками основної діяльності підприємств агропродовольчої сфери
2. Strategic risk management of the core business of agri-food enterprises

Реферат:

1. Дисертація містить нове вирішення наукового завдання обґрунтування теоретичних положень, методичних підходів і практичних рекомендацій щодо стратегічного управління ризиками основної діяльності підприємств агропродовольчої сфери. Визначено теоретичні основи побудови системи ризик-менеджменту та особливості її впровадження в діяльності агропродовольчих підприємств. Ідентифіковано стратегічні інструменти ризикменеджменту, що застосовуються на підприємствах агропродовольчої галузі. Обґрунтовано методичні засади оцінювання ефективності стратегій управління ризиками агропродовольчих підприємств. Проаналізовано тенденції та динаміку ефективності виробничо-комерційної діяльності підприємств аграрного сектору. Виявлено специфіку ризикових ситуацій у діяльності підприємств агропродовольчої сфери та здійснити оцінку величини втрат, спричинених ними. Виконано оцінку ефективності заходів щодо управління виробничими та ринковими ризиками. Обґрунтовано стратегічні

альтернативи мінімізації виробничих і ринкових ризиків агропродовольчих підприємств. Розроблено стратегії управління ризиками підприємств агропродовольчої сфери на ринках продукції та ресурсів. Запропоновано модельні сценарії реалізації стратегій управління ризиками підприємств агропродовольчої сфери. Обґрунтовано концептуальні положення щодо формування стратегій управління ризиками підприємств агропродовольчої сфери в умовах нестабільності ринкової кон'юнктури та високої конкуренції на продуктових і ресурсних ринках, які базуються на сценарному оцінюванні впровадження типових стратегій, які обираються відповідно до поточного стану та специфічних особливостей вказаних ринків, а також враховують галузеву специфіку й рівень розвитку економічного потенціалу підприємств. Окреслено стратегічні інструменти управління ризиками підприємств агропродовольчої галузі, які враховують та пристосовані до специфічних особливостей структури й інфраструктури відповідних продуктових та ресурсних ринків, що дозволяє максимально ефективно реагувати на їх зміни та коливання. Ідентифіковано методичні підходи щодо визначення економічної ефективності стратегій управління ризиками агропродовольчих підприємств, які базуються на поєднанні сценарного підходу, принципів оцінювання економічного потенціалу підприємств та результатів аналізу ринкової кон'юнктури, що дозволяє покращити якість управлінських рішень у сфері ризик-менеджменту. Розвинуто змістовне наповнення категоріального апарату «ризик-менеджмент» стосовно діяльності підприємств агропродовольчої сфери через доповнення поняття «стратегія управління ризиками підприємств агропродовольчої сфери», яке передбачає поєднання цілей та комплексу заходів, спрямованих на уникнення й мінімізацію ризиків. Обґрунтовано доцільність застосування страхових інструментів у процесі управління ризиками шляхом порівняння ефективності використання страхових заходів із отриманими економічними результатами діяльності підприємств. У першому розділі розглянуто наукові засади ризикменеджменту та особливості його застосування підприємствами агропродовольчої сфери, ідентифіковано інструментарій стратегічного управління ризиками в менеджменті підприємств, а також визначені методичні підходи до оцінки ефективності стратегій управління ризиками підприємств агропродовольчої сфери. У другому розділі ідентифіковано актуальні тенденції розвитку та зміни ефективності основної діяльності підприємств агропродовольчої сфери, проведено аналіз ризикових подій, оцінено масштаби фінансових втрат, спричинених їх настанням, а також визначено ефективність заходів, спрямованих на управління виробничими та ринковими ризиками в умовах функціонування підприємств агропродовольчого сектору. У третьому розділі розроблено комплексний підхід до вдосконалення механізмів управління та визначення стратегічних варіантів зниження ринкових і виробничих ризиків підприємств агропродовольчої сфери, обґрунтовано ефективні стратегії ризик-менеджменту для підприємств цього сектора з урахуванням специфіки їхньої діяльності на продуктових та ресурсних ринках, а також визначено можливі сценарії реалізації стратегій ризик-менеджменту для окремих агропродовольчих підприємств з метою оцінки їх впливу на стійкість та ефективність господарської діяльності. Практичне значення результатів дослідження полягає в розробці та перевірці комплексного підходу до вдосконалення механізмів управління ризиками підприємств агропродовольчої сфери, спрямованого на підвищення економічної ефективності їх виробничо-комерційної діяльності. Ключові слова: ризик-менеджмент, стратегічне управління, агропродовольчий ринок, підприємство, ефективність.

2. The dissertation contains a new solution to the scientific task of substantiating theoretical provisions, methodological approaches and practical recommendations for strategic risk management of the main activities of agri-food enterprises. The theoretical foundations of building a risk management system and the features of its implementation in the activities of agri-food enterprises are determined. Strategic risk management tools used at agri-food enterprises are identified. Methodological principles for assessing the effectiveness of risk management strategies of agri-food enterprises are substantiated. Trends and dynamics of the effectiveness of production and commercial activities of enterprises in the agricultural sector are analyzed. The specifics of risk situations in the activities of agri-food enterprises are identified and the magnitude of losses caused by them is assessed. The effectiveness of measures for managing production and market risks is assessed. Strategic alternatives for minimizing production and market risks of agri-food enterprises are substantiated. Strategies for managing risks of agri-food enterprises in the product and resource markets are developed. Model scenarios for the

implementation of risk management strategies for agri-food enterprises are proposed. Conceptual provisions on the formation of risk management strategies for agri-food enterprises in conditions of unstable market conditions and high competition in product and resource markets are substantiated, which are based on a scenario assessment of the implementation of typical strategies, which are selected in accordance with the current state and specific features of the specified markets, and also take into account the industry specifics and the level of development of the economic potential of enterprises. Strategic risk management tools for agri-food enterprises are outlined, which take into account and are adapted to the specific features of the structure and infrastructure of the relevant product and resource markets, which allows for the most effective response to their changes and fluctuations. Methodological approaches to determining the economic efficiency of risk management strategies of agri-food enterprises have been identified, which are based on a combination of a scenario approach, principles of assessing the economic potential of enterprises and the results of market analysis, which allows improving the quality of management decisions in the field of risk management. A meaningful content of the categorical apparatus "risk management" has been developed in relation to the activities of agri-food enterprises by adding the concept of "risk management strategy of agri-food enterprises", which involves a combination of goals and a set of measures aimed at avoiding and minimizing risks. The feasibility of using insurance instruments in the risk management process has been substantiated by comparing the effectiveness of using insurance measures with the obtained economic results of the enterprises' activities. The first section considers the scientific principles of risk management and the features of its application by agri-food enterprises, identifies the tools of strategic risk management in enterprise management, and also defines methodological approaches to assessing the effectiveness of risk management strategies of agri-food enterprises. The second section identifies current trends in the development and changes in the efficiency of the main activities of agri-food enterprises, analyzes risk events, assesses the scale of financial losses caused by their occurrence, and determines the effectiveness of measures aimed at managing production and market risks in the conditions of operation of agri-food enterprises. The third section develops a comprehensive approach to improving management mechanisms and identifying strategic options for reducing market and production risks of agri-food enterprises, substantiates effective risk management strategies for enterprises in this sector, taking into account the specifics of their activities in product and resource markets, and identifies possible scenarios for implementing risk management strategies for individual agri-food enterprises in order to assess their impact on the sustainability and efficiency of economic activity. The practical significance of the research results lies in the development and verification of a comprehensive approach to improving risk management mechanisms of agri-food enterprises aimed at increasing the economic efficiency of their production and commercial activities. Key words: risk-manager, strategic management, agro-food market, enterprise, efficiency.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Головка Б. І. Ризик-орієнтований підхід до організації основної діяльності підприємства. Вісник Хмельницького національного університету 2018. № 6. Том 3. С. 184-188. DOI: [https://doi.org/10.31891/2307-5740-2018-264-6\(3\)-184-188](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2018-264-6(3)-184-188)
- Головка Б. І. Міжнародний досвід у сфері стратегічного управління ризиками агропродовольчих підприємств. Вісник Хмельницького національного університету. 2021. № 5. Том 2. С. 340-344. DOI:

[https://doi.org/10.31891/2307-5740-2021-298-5\(2\)-58](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2021-298-5(2)-58)

- Головка Б. І., Бунеев І. О. Функції стратегічного управління ризиками підприємств агропродовольчої сфери. Актуальні проблеми інноваційної економіки та права. 2024. № 6. С. 80-84. DOI: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2024-6-16>
- Головка Б. І., Царенко Д. Г. Чинники реалізації стратегічного управління підприємством у сучасних умовах. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2023. Том 8. № 4. С. 400-404. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2023-3-63>
- Головка Б. І., Перезовова І. В. Особливості формування системи управління ризиками підприємств агропродовольчої сфери та принципи її реалізації. Енергозбереження. Енергетика. Енергоаудит. 2024. № 12 (203). С. 21-31. DOI: <https://doi.org/10.20998/2313-8890.2024.12.02>

Наукова (науково-технічна) продукція: аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: підвищення продуктивності праці

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0111U005203, 0116U007411, 0116U003477, 0124U001624

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Орел Володимир Миколайович
2. Volodymyr M. Orel

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1609-1731

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497199

Місцезнаходження: вул. Тваринників, буд. 1-а, Харків, Харківський р-н., 61026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Руденко Сергій Валентинович
2. Serhij V. Rudenko

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2874-1957

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний біотехнологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44234755

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 44, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Котвицька Наталія Миколаївна

2. Nataliia M. Kotvitska

Кваліфікація: д. е. н., доц., 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0864-1470

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Приватний вищий навчальний заклад "Європейський університет"

Код за ЄДРПОУ: 24366800

Місцезнаходження: бульвар Академіка Вернадського, буд. 16-в, Київ, 03115, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Маренич Тетяна Григорівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Маренич Тетяна Григорівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Олена Смігунова

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна